

profijt

IRENE VAN DEN BERG BEELD NOVUM

Student laat vaak geld liggen

Als Nederlandse studenten een tentamen 'persoonlijke financiën' moesten afleggen, zouden er heel wat zakken. Een op de vijf studenten vraagt geen zorgtoeslag aan en twaalf procent doet geen belastingaangifte. Daardoor laten ze geld liggen.

op huurtoeslag omdat ze jonger zijn dan 23 jaar. Voor jongeren onder de 23 jaar gelden inderdaad andere regels met betrekking tot de maximale huurgrens, maar het betekent niet dat zij geen huurtoeslag kunnen krijgen. Gemiddeld ontvangt een student die wel huurtoeslag krijgt 122 euro per maand. Over vier jaar studie is dat bijna zesduizend euro. Ook bij de belastingaangifte gaat het vaak mis. Twaalf procent van de studenten doet geen belastingaangifte. Jammer, want studenten kunnen verschillende aftrekposten opvoeren. Zo heeft zestig procent van de jongeren met een bijbaan recht op teruggave. Studenten die geen basisbeurs meer ontvangen, kunnen collegegeld terugvragen. Ook zijn sommige studiekosten aftrekbaar voor de belasting.

Jammer, want zo breed heeft de student het niet. Nederlandse studenten hebben gemiddeld 770 euro per maand te besteden, blijkt uit onderzoek van het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud). De meeste studenten hebben meerdere inkomstenbronnen: studiebeurs, bijbaantje of stage en niet te vergeten hun ouders (gemiddeld goed voor zo'n 191 euro per maand). Daarnaast leent ruim een derde van alle studenten bij Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO, de voormalige IB-groep). Gemiddeld 365 euro per maand. Daarmee kan hun studietoelating flink oplopen. Reken maar uit: wanneer een student vier jaar lang 365 euro leent, zal zijn studietoelating – exclusief rente – uitkomen op 17.500 euro. Aan de andere kant laat een deel van de studenten honderden euro's per jaar liggen. Bijna 120.000 studenten in het hoger onderwijs – 18 procent – hebben bijvoorbeeld geen zorgtoeslag aangevraagd. 'Opvallend is dat sommige studenten denken dat ze geen recht hebben op zorgtoeslag omdat hun ouders de zorgverzekering betalen', aldus woordvoerder Annermarie Koop van het Nibud. Dat klopt niet. De zorgtoeslag is persoonsgebonden en jongeren moeten die zelf aanvragen, ook als ze zelf hun verzekering niet betalen. Ook leeft onder sommige studenten de misvatting dat zij geen recht hebben

uit hetzelfde onderzoek blijkt dat studenten weinig weten over de leenvoorwaarden van het DUO, op zich behoorlijk gunstig. De rente over de studietoelating bedraagt in 2012 slechts 1,39 procent. Ter vergelijking: bij roodstand betaal je acht tot vijftien procent rente. De helft van de studenten weet echter niet dat ze vanaf de eerste maand rente opbouwen over hun lening. Ook weten veel studenten niet dat de rente na hun studie steeds voor vijf jaar vast staat. 'Wij hebben van de afgelopen jaren veel aan voorlichting gedaan, maar uiteindelijk is het ook de verantwoordelijkheid van de student zelf om zich te verdiepen in de lening', zegt woordvoerder Daniël Blok van DUO. Veel informatie over lenen bij DUO is te vinden op duo.nl.

gadget

MARIEKE WESTERTERP BEELD PR

Samsung Galaxy Tab 7.7

Het fijnste aan de tablet Samsung Galaxy Tab 7.7 is dat ik er ook mee kan bellen. Het grootste nadeel is dat ik dan een enorm scherm bij mijn oor moet houden. Een snoertje met oordoppen lost dat op. De Tab stopt al mijn contactpersonen weer op één plek: telefoonnummer, mailadres maar ook Facebook- en Twitteraccount. Heerlijk overzichtelijk. De koppeling gaat automatisch als mensen met hun volledige naam een profiel hebben. Soms moet ik de software een beetje helpen door 'Ben' te koppelen aan 'Ben Schuurman'. De 'socialHub' van Samsung, die alle berichten van sociale media op een plek laat zien, loopt achter bij wat online gebeurt. Dus ging ik toch maar via internet naar Facebook. Met de tablet kan ik prima internetten, spelletjes spelen of filmpjes bekijken. De schermgrootte is precies goed: meer dan een smart-

phone, maar niet te groot. De meeste sites draaien prima. Het beeldscherm geeft een helder beeld, zelfs in de felle zon. De achterkant van het zilvergrijze scherm is glad, waardoor dit dunne (8 mm), lichte (340 gram) tablet zo maar uit je handen glipt. Typen blijft lastig op dit formaat ondanks de hulp van Swype. Het klepje rond de SIM-kaart voelt niet solide aan.

- ▶▶ Samsung Galaxy Tab 7.7, va 470 euro
- ▶▶ Scherm: 7,7 inch
- ▶▶ Systeem: Android
- ▶▶ Geheugen: 16 GB
- ▶▶ Geheugenkaart: microSD

Egotripperij, verkokering en oogkleppen vormen keerzijden op sociale media

MARIEKE WESTERTERP BEELD AP / TOBY TALBOT

Dom, asociaal e

Sociale media worden vaak bewierookt. Ze groeien als kool. Je móét erop want dan hoor je erbij en dan kun je meepraten. Wat zijn eigenlijk de nadelen van al dat gedoe op Twitter, Facebook en Hyves?

Menig feestje laat de scheiding zien: de eigenaren van een smartphone zijn constant afgeleid en krabbelen, posten en tweeten hun bevindingen naar de digitale platforms. De anderen vragen zich af waarom hun gesprekspartner telkens wegwijkt naar de telefoon. Net als het gelukt is zijn of haar aandacht voor twee minuten te vangen met een schitterend verhaal, onderbreekt het piepje het gesprek. Als een hond die een koekeje kan verdien, moet de sociale mediaverlaster naar zijn scherm staren.

informatiedieet

Sander Duivestein, futurist bij Sogeti, vindt deze verslaving het ergst: 'In 2020 is iedereen verslaafd aan informatie. Elke ping of tril geeft een geluksstof af in de hersenen. Mensen denken zich gelukkiger te voelen, maar het is een verslaving. Ik ben me er bewust van, maar heb mijn telefoon wel altijd bij me. Op gezette tijden kijk ik. Een informatiedieet.' Social mediaexpert Erik Slofstra stopte doelbewust honderd dagen met sociale media en 'moest afrekenen met het kabouterje dat zei: "Ik zou maar weer eens kijken, er is vast iets". Na een week van harde discipline gaat het op fluistertoon verder, steeds zachter tot het eindelijk zijn kop houdt.' Sociale media maken mensen asociaal. Onderzoeker Amy Muise wijst uit dat studenten jaloers zijn op hun partners als ze langer op Facebook vertoeven. 'Technologie maakt het steeds makkelijker om vooral geen persoonlijk contact meer te hebben', zo schrijven Sander Duivestein en Jaap Bloem in het pamflet *De zwarte kant van sociale media*. 'Waarom bellen als je ook kan sms'en? Mensen moeten zich hiervan bewust zijn. Elk jaar diep in de ogen kijken is nodig', aldus Duivestein.

Het pamflet meldt verder als nadelen: egotripperij, verkokering en oogkleppen. Een rondgang

'Asociale media'

'Het is ontaard in asociale media', laat Huub Vrijhof (68) weten als hij reageert via de vraag op ND-meedenken naar mensen die bewust geen Facebook, Twitter of Hyves gebruiken. 'Het is anoniem en makkelijk en gaat vaak over onbelangrijke dingen. Je ziet dat mensen niet meer langsgaan als er bij een ander iets is.' Vrijhof vindt het geen probleem als anderen het gebruiken. 'Maar ik mis zelf niks. Het is heerlijk zonder sociale media. Ik heb geen afleiding en geen bevestiging nodig over wat ik vind. Je wordt er minder mens door. Kijk nou naar het gedoe rond Tofik Dibi bij GroenLinks, dan denk ik: "Joh, ga naar elkaar toe en praat erover. Laat je niet dwingen in 140 tekens". Is dat nou sociaal contact?' Laatst had hij iemand die zijn computer repareerde en ondertussen surfte over het internet en sms'te. 'Wat een leven, dat is verschrikkelijk. mensen zijn bang iets te missen, maar ik zie soms dat mensen in het verkeerde ding niet zien omdat ze te veel met hun mobiel bezig zijn.'

langs de digitale netwerken laten een mooie wereld zien, waar niemand problemen heeft en iedereen schattige kindjes. De Universiteit van York ontdekte dat narcisten zich goed thuisvoelen op Facebook vanwege de oppervlakkigheid van het contact en het bekijken van de eigen statistieken.

korte brokken

Van de oogkleppen van het internet zijn veel mensen zich niet voldoende bewust. Google past haar advertenties op sites van derden aan aan de informatie die zij leest in uw gmail-account. Facebook-oprichter Mark Zuckerberg stelt: 'Een

Te weinig informatie is lastig, maar als er te veel over je bekend is, kan dat ook een probleem zijn.

vogel die doodgaat voor je huis kan relevanter zijn voor wat je interessant vindt dan mensen die doodgaan in Afrika.' Door deze personalisatie wordt de gebruiker verblind: twee mensen die hetzelfde googelen krijgen verschillende antwoorden. Deze filters zijn er ook bij nieuwssites als *New York Times* en de *Huffington Post*. 'Internet is je eigen persoonlijke unieke wereld van informatie. Wat erin zit, hangt af van wie je bent en wat je doet. Maar je beslist niet over wat erin gaat en je ziet niet wat weggelaten wordt', aldus internet-activist Eli Pariser, aangehaald in het pamflet; 'Je wordt niet uitgedaagd met nieuwe onbekende informatie.'

Te weinig informatie is lastig, maar als er te veel over je bekend is, kan dat ook een probleem zijn. Op sociale media krijg je een informatiestroom over je heen in korte brokken. Onderzoek laat zien dat we dan slechts ons kortetermijngeheugen gebruiken en dat het dus minder beklijft, we vanuit emotie reageren en verkeerde beslissingen nemen. Gevolg daarvan is ook dat sociale media veel kosten: medewerkers besteden een uur per dag aan internetten in plaats van werken.

Te veel informatie over jou bij een ander, kan ook lastig zijn. Onlangs werd een medewerker van Blokker op staande voet ontslagen omdat hij zich online negatief uitliet over het winkelbedrijf. Hij deed dat afgeschermd, maar een meelezer maakt zijn opmerkingen openbaar. De partijen waren al gebrouilleerd en dit was de druppel. 'Je denkt dat je iets alleen vertelt aan de mensen die je kent. Maar dat is een illusie', weet sociale media expert Jan Willem Alphenaar: 'Er is altijd de kans dat mensen het doorsturen. Alles kan tegen je gebruikt worden. Het is een mooi zelfreinigend vermogen dat mensen reageren als ze dingen zien die ze echt niet vinden kunnen, maar het is ook een nadeel. Je hebt vrijheid van meningsuiting zolang mensen het met je eens zijn.' Ook ongemerkt kunnen mensen je privacy schaden: als

n sensationeel

iemand je uitnodigt voor een softwareapplicatie op Facebook, worden je gegevens al verstuurd naar de makers voordat je gereageerd hebt op de uitnodiging. Ergens in de instellingen kun je dat afschermen. 'Maar dat moet je dan wel een keer doen. Hyves is beter omdat daar standaard alles uit staat.' Volgens Alphenaar is het niet de schuld van Facebook dat je privacy geschonden is: 'Het is jouw keuze, maar het is wel bijna *rocketscience* (een soort sterrenkunde) om je af te schermen.'

virussen

Begin dit jaar ging er een virus rond op Facebook wat gegevens van 45.000 gebruikers verzamelde en zichzelf doorstuurde naar hun vrienden. Mobiele telefoons zijn een beveiligingsrisico, aldus de beveiligingsbedrijven als Kaspersky en F-secure en ze hebben de eerste beveiligingssoftware op de markt. In 2010 waren er 80 malware-virussen voor mobieltes, in 2011 telde F-secure er 178, waarvan het merendeel in de tweede helft van dat

jaar. Ook in rapporten van de overheid wordt het mobiel gebruik van internet gezien als een veiligheidsrisico. Maar los van de virussen kan de informatie ook een probleem zijn. Wat als criminelen zien dat je tweets ineens uit Zuid-Frankrijk komen?

►► Dit is een inventarisatie van de nadelen. In september komen we met een beeld van de oplossing.

Lekker sociaal
ERIK SLOFSTRA, UITGEVERIJ UZPI,
VOORBURG, 2012, 90 BLZ., €10,-

JAN WILLEM VEENHOF
BEELD UIT BESPROKEN BOEK

Sardijns koken

De keuken van Sardinië is gewoon Italiaans (want Sardinië hoort bij Italië), maar wel met een eigen accent.

Welk accent dan? De invloed van herders en boeren vooral. Sardinië is een groot eiland, en heeft dus ook een ruim binnenland, met bergen, schapen en herders. Dat heeft geleid tot de *cucina pastorale*: herderskeuken. En wie bergen en herders zegt, zegt in het geval van Sardinië: gerooosterd vlees, kazen, pittige droge worsten, wilde kruiden en gedroogd brood. Dat gedroogde brood – *pane carasau*; plat, oprolbaar en lang houdbaar – namen herders mee op hun eenzame omzwervingen door de bergen.

Maar we zeiden het al: Sardinië is een eiland, dus behalve de *cucina pastorale* is er ook een *cucina marinara*: visspecialiteiten. En tenslotte blijft Sardinië ook 'gewoon' Italiaans dus zijn er pastagerechten, antipasti, soepen, groentegerechten en zoete lekkernijen.

Dat komt allemaal terug in *Culinair Sardinië* van auteur Loes Janssen Miraglia. Van haar hand verscheen eerder *Sicilicious* (over dat andere grote Italiaanse eiland, waar ze jarenlang met haar Italiaanse man

N.a.v. Culinair Sardinië
LOES JANSSEN MIRAGLIA. UITG.
KARAKTER UITGEVERS, UITHOORN
2012. 224 BLZ. €24,95.

woonde), dat werd bekroond met een *Gourmand Cookbook Award*.

En ook nu neemt ze haar taak serieus. Niet alleen Sardijnse recepten komen aan bod, maar de schrijfster dook ook in de ontstaansgeschiedenis van die receptuur, de sagen en legenden die eromheen hangen en de traditionele manieren van bereiden.

En opdienen – daar moet je ook aan denken. De auteur opent haar boek met een motto dat laat zien dat je recept nóg zo goed kan zijn en je ingrediënten nóg zo vers – als je het niet met wat Italiaanse flair weet te presenteren, kan alle moeite alsnog vergeefs zijn.

Italianen zijn nu eenmaal een beetje van het mooipraten en het bluffen. Het koken kunnen we als Hollanders wel na-apen, maar het mooipraten? Dat is een lastiger verhaal.

Al maialino si fa posto come al Monsignore quando entra in chiesa, luidt dat motto – voor speenvarken maakt men plaats zoals men plaatsmaakt voor de monseigneur als hij de kerk betreedt.

ANTIPASTI VAN GEMARINEERDE OLIJVEN

voor 8 personen

INGREDIËNTEN

500 g grote groene olijven 'in salamoia' (op zout water)
3 teentjes knoflook
3 wortels
hart van een bleekselderij
bladpeterselie, 100 ml rode wijn-azijn, gedroogde oregano, peper,
4 el olijfolie.

BEREIDING

Olijven afspoeien en in een kom mengen met fijngesneden of geplette knoflook, peterselie, kruidrijzer en gesneden groenten. Omschepen en 24 uur laten marineren in de koelkast. Los uit het vuiltje of eigenlijk overal lekker bij.

► bereidingstijd: 10-30 minuten
► wachten: 24 uur